

Diarienummer: KS.2016.377

Datum: 2018-01-03

Kommunchef Björn Järbur

E-post: bjorn.jarbur@ale.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion om insatser mot hedersförtryck

Liberalerna har genom Rose-Marie Fihn motionerat om att Ale kommun ska arbeta mot hedersförtryck genom att upprätta en handlingsplan, utbilda berörda medarbetare samt kartlägga förekomsten bland barn och unga.

Förvaltningen delar uppfattningen att hedersförtryck är ett stort samhällsproblem och att det måste motverkas på de sätt som är möjligt.

Det finns risker med fokus på specifika områden att andra behov trängs undan. Förvaltningen menar därför att hedersförtryck bör hanteras i den ordinarie verksamheten och att motionen bör avslås.

Förvaltningens beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen

Björn Järbur
Kommunchef

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande,
- Motionen 2018-01-03

Ärendet expedieras efter beslut till:

För vidare hantering

Förvaltningsledningen

Bakgrund

Liberalerna har genom Rose-Marie Fihn motionerat om att Ale kommun ska arbeta mot hedersförtryck genom att upprätta en handlingsplan, utbilda berörda medarbetare samt kartlägga förekomsten bland barn och unga.

I motionen framgår bland annat:

Det hedersrelaterade våldet och förtrycket har sin bakgrund från en tid då det inte fanns nedskrivna lagar, polis eller en dömande makt. Istället låg det på brottsoffrets närstående att straffa förövaren. Patriarkatet har ofta varit det som fått hederskulturen att leva vidare där mannens skyldighet var att se till att de kvinnliga familjemedlemmarna uppförde sig.

Hedersförtrycket tar sig i olika uttryck, oftast grundat på kön och ålder. Det handlar exempelvis om hård socialkontroll från familj, släkt och även bekanta. Särskilt viktigt för hederskulturen är kvinnans sexualitet, där kyskhet blir det centrala mellan skam och heder inom släkten.

För ett tag sedan presenterade föreningen Varken Hora eller Kuvad en rapport där 1100 ungdomar mellan åldrarna 12 och 18 i segregerade- Stockholmsförorter tillfrågades hur de upplever sin egen frihet (*Elvahundra - En studie om kartläggning av förekomsten av diskriminering och förtryck i hederns namn bland 100 ungdomar och 50- tals föräldrar*).

Rapporten visar att 83 procent av flickorna bara får- ha tjejkompisar. 73 procent av flickorna anger att de inte får vara ihop med en kille före äktenskapet och 56 procent får inte delta i fritidsaktiviteter där också pojkar deltar. Mer än 70 procent av flickorna säger att deras föräldrar inte tillåter att de har sex innan äktenskapet. Undersökningen visar även att majoriteten av tillfrågade pojkarna också är utsatta för hedersförtryck.

Motionen yrkar:

- Att kommunfullmäktige beslutar att Ale kommun ska upprätta en handlingsplan mot hedersförtryck.
- Att kommunfullmäktige ger i uppdrag åt kommunstyrelsen att genomföra en kartläggning bland barn och ungdomar för att se hur utbredd hederskulturen är bland unga.
- Att kommunfullmäktige beslutar att medarbetare inom berörda förvaltningar ska utbildas för att öka kunskapen och skapa samsyn

I kommunen pågår arbete som är kopplat till patriarkala strukturer, maktordning och jämställdhet mellan könen på många olika sätt. Ett förtydligande av kommunens värdegrund har gjorts och allt arbete ska utgå från jämställdhet, jämlikhet och berikande mångfald.

Det finns ett antal legala krav på kommunen bland annat i den nya diskrimineringslagen från 2017 där aktivt arbete för att motverka diskriminering samt trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier är bärande element. Utöver det så bedriver kommunen ett arbete mot våld i nära relationer där kunskap hos medarbetare och insatser i identifierade fall är i fokus. Detta arbete har framförallt bedrivits inom sektorerna ATO och UKF. Inom skolans område har arbetet med värdegrund och med aktiva åtgärder mot kränkande behandling, det som tidigare kallades likabehandlingsplan bedrivits under lång tid och är väletablerat.

Ekonomisk bedömning/konsekvens

Ett fokuserat arbete mot hedersförtryck bedöms kräva en medarbetare på heltid under tre år samt utbildningsinsatser. Om medarbetaren har en månadslön på 35 000 kr samt 1000 medarbetare ska utbildas i 4 timmar av den anställda medarbetaren så blir kostnaden under tre år cirka 2,9 Mkr.

Barnperspektivet

Ett antal barn kan som motionären pekar på i motionen ha stor nytta av ett fokuserat arbete mot hedersförtryck. Det finns risker med de lämnade förslagen att barn i andra målgrupper får mindre eller ingen uppmärksamhet. Den sammanlagda effekten av förslaget är därför svår att värdera.

Förvaltningens bedömning och motivering

Förvaltningen delar uppfattningen att det hedersrelaterade våldet är ett stort problem och att det behöver motverkas på de sätt som är möjligt.

Det finns många tillstånd och företeelser i samhället som är viktiga för samhällsutvecklingen och för den enskildes möjligheter att leva ett jämställt och jämlikt liv på sina egna villkor. Från tid till annan är fokus på en eller flera frågeställningar. Avgörande för vilka frågeställningar som är mest aktuella är ofta medias bevakning. Exempel på detta är det hedersrelaterade våldet som fick stor uppmärksamhet genom bland annat Fadime fallet och flyktingsituationen i Europa som fick en annan utveckling efter den treårige pojken Alans död i Medelhavet. Samtidigt finns det andra behov som inte får denna uppmärksamhet och som påverkar många människor. Människor med Post Traumatisk StressSyndrom (PTSS), Barn till missbrukare och ensamhet är några exempel som på liknande sätt påverkar människors möjlighet till att leva sina egna liv jämställt och jämlikt men

som inte fått samma uppmärksamhet.

Kommunens skyldighet är att möta människor med olika behov och förutsättningar baserat på de lagar och förordningar som styr verksamheten. Dagligen pågår ett brett arbete för många behov bland annat hedersförtryck. Många medarbetare har också professionella kunskaper i grund- eller vidareutbildning för att hantera många olika behov.

Förvaltningen bedömer att om olika specialbehov lyfts fram framför andra så riskeras en undanträngningseffekt. Om alla tillstånd eller behov som vinner på fokusering och bred kunskap bland medarbetarna skulle ha egna planer finns det risk att 20 - 30, eller kanske fler, planer behöver skapas. Det skulle medföra att den fokus som är nödvändig uteblir.

I särskilda fall kan förstås fokus under en tid vara relevant såsom nu är fallet med den återigen skärpta lagstiftningen inom jämställdhet och kommunernas utökade och mer balanserade uppdrag i mottagandet av nyanlända.

Förvaltningen anser att ett brett värdegrundsarbete, baserat på jämställdhet, jämlikhet och berikande mångfald som bas och med målsättningen att det ska vara lätt att leva för alla Alebor bör vara grunden för det professionella och ordinarie arbete som ska möta bland annat problem med hedersförtryck.

Förvaltningens samlade bedömning blir därför att även om arbete mot hedersförtryck är en viktig fråga så bör den hanteras i det ordinarie arbetet och motionen bör därför avslås.